D·N
26/4 1951

Den inre beredskapen skärps

Debatten om beredskapsåtgärder mot femte kolonnen bör jämföras med motsvarande meningsutbyte 1 riksdagen för jämnt ett år sedan. Den gången var det hr Ohlin som i en interpellation riktade uppmärksamheten på det brännande problemet, hur var det hr Hjalmarson. Det är emellertid av underordnad betydelse. Långt viktigare är den förskjutning som har inträtt mellan då och nu — mellan statsministerns i stort sett negativa besked i interpellationssvaret den 27 maj och de demokratiska partiernas gemensamma anslutning till beredskaps- och kontrollkraven enligt lagutskottets utlåtande om högermotionen i ämnet. Diskussionen i går hade en positiv karaktär. Och de förtroliga meddelanden som låg bakom utskottsuppgörelsen har enligt olika vittnesbörd ännu starkare framhävt att det är fråga om saker som man tidigare på regeringssidan inte velat höra talas om.

Under dessa förhållanden är det knappast riktigt att som Aftontidningen (s) påstå att högern varit ute i ogjort väder. Det har behövts flera påstötningar — ja, även "allt oväsen som förts i höger- och folkpartipressen". Trögheten maki skulle ha härskat i Kanslihuset och bland myndigheterna om inte opinionen hade uppblåst genom ett intensivt och uthålligt upplysningsarbete. Och det kommer att bli nödvändigt även i fortsättningen — en del gott folk har lätt att slå sig till ro och i likhet med regeringspressen lita på att vad övertheten gör är alltid det bästa.

Frågans tidigare behandling kvarlämnar som sagt ett helt annat intryck. Sembesten 1949 och vintern 1950 påpekade Dagens Nyheter att säkerhetspolisen inte längre motsvarade lägets krav: omedelbar förstärkning var nödvändig. Polisledningens önskemål i den riktningen avvisades av regeringen. Det var bra som det var, menade man. När hr Ohlin på vårsidan frågade "om regeringen kände sig fast övertygad att säkerhetspolisens nuvarande organisation och omfattning är tillräcklig och möjligheterna till nyrekrytering inom densamma tillfredsställande" — det sista fortfarande en öm punkt — så fick han inte ens något svar. Men vid partiledaröverläggningarna på hösten gick regeringen med på en betydande förstärkning av personalen jämte förcerad utbildning i olika former av reservkrafter, och nu ingår det som en av huvuduppgifterna i redovisningen inför utskottet. Påstötningarna hade ingalunda varit "en överloppsgärning". Ett annat exempel: i interpellationssvaret förra våren beskärmade sig statsministern över strävandet att "lägga stora delar av arbetsmarknaden under politisk kontroll". I dag kan han inte uppropa denna karikatyr av oppositionernas yrkanden av två skäl: 1) han är själv med på att utvidga den polisiära kontrollen inom den civil-militära förvaltningen och vid viktiga industriella företag, 2) han stöder på olika sätt strävandena att förstärka övervakningen av de opålitliga elementen genom samverkan mellan frivilliga krafter. Hur det åker — det skall kommunisterna inte upplysas om.

Alltså är det oriktigt att säga att de opålitliga kan effektivt övervakas endast av polisen (Aftontidningen). Varifrån har en del socialdemokrater plötsligt fått denna tro på polisens förmåga, på dess överlägsna insikter och omdöme? Sanningen är att utan hjälp från vanligt civilt folk inom olika yrken och stånd kommer polisen just ingen vart. Men dessa lojala människor måste vårdas för mera aktiva insatser, måste förses med nödiga upplysningar — och de skall veta hur regeringen ställer sig till dessa förehavanden. Alltjämt tvekar statsoch inrikesministrarna att officiellt preciserа sin ståndpunkt med önskvärd upprichtighet.

"Sveriges kommunistiska parti är ett ryskt statsorgan, vars verksamhet dirigeras från Moskva", stod det häromdagen i en socialdemokratisk tidning. Det är en exceptionell situation, aldrig förutsedd av demokratins teoretiker. Kan det då att säkerhetspolisens nuvarande organisation och omfattning är tillräcklig och möjligheterna till samhet som avviker från konventionella umgängesregler, Exceptionella lagstiftningsåtgärder blir det inte tal om förrän i ett ännu farligare skede. Från flera synpunkter vore det mycket nyttigt om dessa i god tid presenterades för riksdagen och allmänheten. Vissa av dem "kan inte ljämligen framläggas", skriver lagutskottet. Men vissa andra kan det — en fördomsfri granskning skulle visa att de flesta passar utmärkt bra som bidrag till opinionsbildningen. Båda huvudtalarna i andra kammaren — hr Hjalmarson och Ohlin — varnade också för onödig sekretess. Medlemmarna av regeringspartiet föredrog att tiga denna gång. Även statsoch inrikesministrarna, som satt på regeringsbänken, teg.

Brottningen mellan Möller och Skäld

om avgifterna på de fria barnresorna slutade formellt oavgjord vid onsdagens riksdagsbehandling, men röststiffrorna garanterar vid den gemensamma voteringen en seger för finansministern. Hr Möller kämpade med bravur mot vad han betraktade som den sociala reaktionens första anslag mot reformverket. Avgörandet var, side han, ett blodprov på den socialdemokratiska riksdagsgruppen. Den som reaktionär utpekade hr Skäld blev inte svaret skyldig. Han talade om svartmålning, om folk som ser spöken på ljusa dagen.

De gamla kämparnas envig i denna fråga av relativt begränsad betydelse var nog främst en prestigeuppgörelse. Hr Skäld ville visa inför öppen ridå att även socialdepartementet fått sin överman. Det kan dock från saklig synpunkt inte vara någon tvekan om att de bästa skälen talade för hr Möllers linje. Så mycket märkligare är det att majoriteten denna gång lämnade socialministern i sticket. Kommer utgången att påverka hr Möllers hast att kvarstanna i regeringen?

Inrikesflyget fick det anslag

som kommunikationsministern begärt; båda kamrarna fräncick med överväldigande majoritet statsutskottets förslag om bibehållen nedskärning. Därmed har ett par års planeringsmöjlighet beretts: Norrlands- och Mälmöllinjerna få visa vad de kan duga till med litet mer förnuftig planering än den som hittills varit möjlig. Det gäller nu för flygbolagen att ta vara på pengarna och inkomme bilden att bli en annan. Kanske skulle det rent av visat sig att de nu beslutade höjningarna på livsmedlen varit överflödiga.

Man hänvisar till de stora svårigheterna att beräkna skogsinkomsterna och till att endast vissa grupper jordbrukare äger skog. Dessa invändningar kan göras på många andra punkter i kalkylen.

Slår elenringtanken igenom på tillvar — tendensen är ju påfallande i årets uppgörelse —, kan det tänkas att även skogsinkomsterna i någon form kommer med i räkningen. En författare i tidskriften Lantmannen, har påtalerat för att produktionsförbrået till det nordländska småbruket bör tas från exportsyftningarna på skogsprodukter.

Ryssvalets påfrestningar blir särskilt kännbara under de närmaste månaderna, påpekar Svenska Dagbladet (fh):

Värdet av de verkställda leveranserna uppgick nämligen den 31 mars till "endast" 201 milj. kr., medan vår totala leveransplikt enligt redan tecknade kontrakt gäller varor till ett värde av 453 milj. kr. Det återstår alltså att leverera för minst 252 milj. kr., och härav skall allra största delen sändas före den 10 december, alltså under en tidrymd av föga mer än åtta månader. Resten skall levereras före den 10 december 1952. Därtill kommer de — lät vara asmodiskt gnetska begränsade — förpliktelser, som vi skalle göra om genom nya kontrakt. En mycket tung belastning är det alltså som detta kreditavtal utgör för vår ekonomi i en situation, då denna är mera ansträngd än någonsin. Men hr Myrdal uttrycker som bekant inför avgrundet i riksdagen den åsikten, att avtalet skulle bli till lycka för Sveriges folk.

I Fria fackföreningsinternationalens kongress

4—10 juli i Milano deltar från Sverige förutom LO:s delegation på sex ombud och tre experter även TCO:s ordförande, förste ombudsmannen Harald Adamsson, och direktör Valter Aman.

PRESSGRANNAR

Samarbetsviljan inom partierna tycks ej vara påfallande stor. Man går och lurpassar på varandra i stället för att på fullt allvar gå problemen in på livet, skriver Svenska Morgonbladet (fp) med anledning av det misslyckade kompromissförsöket i bevillningsutskottet:

Det förefaller ju alldeles uppenbart, att skall något verkligt samarbete uppnås på lång sikt och i centrala avsnitt av vår finanspolitik, då bör man sätta lägg med samarbetet innan aktuella stridsfrågor ytterligare skiljer de båda, partierna åt. Enligt vår uppfattning var det alldeles naturligt, att de borgerliga oppositionspartierna krävde, att statsminister skulle ta initiativet till en kompromisslösning och inte den förträffliga Adolf Olsson, hur samarbetsvänlig denne än kan vara. En dylik kompromiss måste nämligen utgå från en samarbetsvilja, som rör större och mer centrala ting än dessa skatter, hur viktiga dessa än kan vara ur både principiella och praktiska synpunkter.

Finns det verkligen för dagen några praktiska möjligheter att ena partier och grupper om ett gemensamt program för krisens bekämpande? frågar Eskilstuna-Kuriren (fp):

Om dagordningen vid den rundabordskonferens, som statsministern behådat till hösten, och till vilken oppositionen erhållit en ärmlagsinbjudning, är ännu intet känt, och intet tyder på att några fasta riktlinjer uppdragits för denna samtal. Tvärtom ha till och med inom regeringen motsättningar av samma art, som de, vilka framkallade den enskilda krisen, framträtt. Och när det gäller de nya skatterna synes någon kompromiss icke längre ligga inom räckhåll.

Några reella bevis för samarbetsvilja på regeringshåll har hittills inte lämnats. Anatomerna till kompromissförslagen har varit synnerligen vaga.

Skogsinkomsterna borde kunna inräknas i jordbrukskalkylen, anser Arbetarbladet (s):

Hälften av landets skogar ägas av jordbrukare. Medan de t. ex. begär och får kompensation för de genom högre virkespriser stegrade byggnadskostnaderna, räknas inte dessa genom de ökade virkespriserna större inkomster in. Orättvisan förefaller märklig, särskilt med tanke på att enbart under senaste året rotvärdena stigit med drygt 60 procent. Och under rådande febriga exportkonjunktur på skogens produkter står industrin i kö för att få köpa skog till de skyhöga priserna. Men allt detta återspeglas ej i jordbrukskalkylen. Skulle så ske

Riksdagssammanträden

Torsdagen den 26 April 1951

Utrikesutsk. kl. 14.
Konst.-utsk. kl. 10 fm. Obs.
Statsutsk. 1:a avd. kl. 10 fm. Obs.
Statsutsk. 2:a avd. kl. 11 fm.
Statsutsk. 2:e avd. kl. 10.30 fm. Obs.
Bevillu.-utsk. in pleno kl. 11 fm.
Bankoutsk. kl. 11 fm.
1:a Lagutsk kl. 10 fm. Obs.
2:a Lagutsk. kl. 11 fm.
Sammansatta Stats- o. 1:a Lagutsk. kl. 11 fm. i 1:a Lagutsk. lokal.
Jordbruksutsk. kl. 14. Obs.
1:a Särsk. utsk. kl. 11 fm.
Andra Kamm. allm. beredn.-utsk. kl. 11 fm.
Valmän för utseende av riksbanks- och riksgäldsfullmäktige jämte suppleanter kl. 10 fm. i Första Kamm. samlingssal.

Rådets förslag:

Högst 2 procents höjning av hyran i Stockholmshus

Hyresrådet, som på onsdagen slutjusterade sitt beslut om förslag till hyreshöjning, begärd av Sveriges fastighetsägarförbund, stannade vid 2 procent för Stockholmshus och 3 procent i övriga hyresregerade orter. Enligt det preliminära beslut som Dagens Nyheter meddelade i lördags skulle höjningen bliva generellt 2 procent.

Hyresrådet hemställer sålunda i sitt yttrande till regeringen att denna medger att för lägenheter som färdigställts före den 1 januari 1942 avtal för tiden 1 april—30 september i år får träffas om hyreshöjning utöver grundhyran i Stockholm med högst 2 procent och i övriga hyresregerade orter där grundhyrorna är sänkryira till hyran den 1 januari 1942) med högst 3 procent av hyran, bränslekostnaderna icke inräknade.

Hyresrådets hemställan göres under förutsättning att regeringen finner hänsynen till den allmänna ekonomiska politiken icke utgöra hinder mot att hyreshöjning medges enligt 5:e paragrafen hyresregleringslagen.

Hyresrådet hemställer vidare att förbundets framställningar till rådet i övrigt icke föranleder någon åtgärd av regeringen.

I hyresrådets beslut, som slutjusterades på onsdagen, har delägd ordföranden Lindstedt samt hr Alexanderson, Svenssegård, Ahlmark, Wiman, Fredricson samt Järtelius. Skiljaktiga meningar avgavs dels av fastighetsägarrepresentanterna Ahlmark och Wiman, som ansåg att förbundets framställningar bort i sin helhet ha tillstyrkts, dels av hyresgästernas representanter Fredricson och Järtelius. Svensson av Svenssegård, som ansåg att framställningarna bort helt avstyrkas.

Hyresrådets yttrande till regeringen gäller fastighetsägarförbundets besvär över rådets beslut den 9 juni i fjol om generell hyreshöjning samt förbundets framställning om a contohöjning av hyrorna fr. o. m. den 1 april i år.

Otillräckligt, säger fastighetsägarna

— Enligt Fastighetsägarförbundets uppfattning är hyresrådets procentsatser alldeles otillräckliga för att kompensera de ökade kostnaderna i fastighetsförvaltningen under det löpande hyresåret, säger Sveriges fastighetsägareförbunds ordförande, kommerserådet S. E. Österberg, i en kommentar till hyresrådets framställning.

Hyresrådet har nämligen, fortsätter hr Österberg, baserat sina diffsatser på ett gammalt material, som bara omfattar tiden till och med 1949. Sedan dess har ju mycket hänt; till exempel allmän prisstegring och räntehöjning. Det var dessa omständigheter som var motivet för Fastighetsägarförbundet att från den 1 april i år begära hyreshöjning från 8 till 10 procent för olika orter, oavsett portvaktsavtalet.

Kyrkoherde Knut Ericson, Norrköping kommer som gästpredikant för södra Roslagsdistriktet att efterträda ey överlärare Gunnar Borrer, Visjö. Södra distriktet har nu blivit så stort att en delning på ett västligt och ett östligt distrikt kommer att genomföras den 1 juli nästa år. (DN, Västervik.)

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
Telegramadress: *Dagenhyter,*
Postgiro / 3616 (för annonser)
nummer / 1617 (för prenumeration)
Chefredaktör: *Herbert Tingsten,*
(Träffas säkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör:
Leif Ljungberg,
Redaktionschef och ansvarig utgivare: *Ivar Strömsten.*
Dagens Nyheters Aktiebolag:
Verkst. direktör: *Helge Hedberg*
ANNONSFILIALER
anförand 1/3 1951 tillhandahållen på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Stkhlm.

Fingeravtrycken ger mordmisstänkt chans

Sakkunniguttåndet från statens kriminaltekniska anstalt förklig på onsdagen slutgiltde fingeravtrycken från den för kvinnomordet i Tacoma i USA provisoriskt häktade norrmannen C. J. Pedersen.

Anstalten fastslår att det inte är möjligt att med säkerhet fastställa en identitet föreligger mellan förelliggande förstoring av brottsplatsavtrycken. Inom frågan om tillsmälig av Pedersen avgöre av Göteborgs rådhusrätt avvaktas den utredning som försvararen, advokat Curt Blomkvist, begärt från Amerika.

(Annons)

Tag för vana att regelbundet sända klinderna och mattorna till Specialisten Saltsjöbadsvätten. Ring så hämta vi. Tel. 19 02 80.

Vad tycker Ni om LUX TOALETTVÅL?

50.000:-
i kontantpriser för bästa svaren!

Så här säger filmstjärnorna:

Nr 1
Jeanne Crain
20th Century-Fox
"Gör som jag — använd Lux Toalettvål dagligen. Den ger hyn fräsk, ny skönhet."

Nr 2
Linda Darnell
20th Century-Fox
"Jag använder Lux Toalettvål varenda dag. Den skänker åt mig en hyn mjukare och vackrare."

Nr 3
Betty Grable
20th Century-Fox
"Jag är också Lux-flicka. Lux Toalettvål ger ännu vackrare hy."

Var med i en rolig och enkel tävling med jättepriser! Säg vad Ni tycker om Lux Toalettvål och svara på tre filmfrågor! Fyll i tävlingskupongen här nedan. Just Ni kan vinna första pris, 10.000:—!

Filmstjärnorna, som är beundrade för sin skönhet använder dagligen Lux Toalettvål. De sätter stort värde på den vita skönhetsvålen med det mjuka, välgörande löddret och den friska doften, och de uppskattar den höga kvalitén. Följ filmstjärnornas skönhetsråd: "Använd Lux Toalettvål dagligen!"

9 FILMSTJÄRNOR AV 10 ANVÄNDER LUX TOALETTVÅL

Vad säger Ni själv om LUX TOALETTVÅL?

TÄVLINGSREGLER: Det gäller att säga i vilken av de tre här nedan (t. v. om kupongen) nämnvärna filmerna var och en av de ovan avbildade filmstjärnorna har spelat huvudrolle... Sätt stiftkvass nummer i rutan efter den film, i vilken Ni anser att hon haft huvudrollen. Skriv sedan vad Ni själv tycker om Lux Toalettvål — högst 25 ord. Använd den här kupongen eller hämta en tävlingskupong i den affär, där Ni brukar köpa Er toalettvål.

Sänd in den ifyllda kupongen i slutet kuvert tillsammans med ett omslag av Lux Toalettvål (tävlingen är nämligen avsedd för Lux Toalettvål-konsumenter). Skriv "Lux Toalettvål", Stockholm 7, på kuvertet. Den 20 april är sista tävlingsdagen. Rätt på filmfrågorna och ett fyndigt uttalande kan göra Er 10.000:— rikare. En jury under överinseende av Notarius Publicus bedömer samtliga lösningar. Resultatet annonseras före midsommar i år.

Var med och tävla! Ni kan bli 10.000:- rikare!

TÄVLINGSKUPONG

Vad säger Ni om Lux Toalettvål? Skriv (tydligt) Er egen åsikt om Lux Toalettvål här nedan! Högst 25 ord! Sänd in kupongen i dag tills med ett Lux Toalettvålomslag!

_____ nr
_____ nr
_____ nr
_____ nr
_____ nr

Vilken stjärna i vilken film?

Huvudrollen i DANSA SENORITA spelades av stjärna nr ☐
" MARGIE " " " nr ☐
" ALLTID AMBER " " " nr ☐

Priser: 1 pris à 10.000:- | 2 pris à 2.000:- | 5 " " 1.000:- | 10 " " 100:- | 100 " " 50:- | 1000 " " 25:-

Namn: _____ Telefon: _____
Adress: _____
Postadress: _____
(Skriv tydligt, helst med bläckpenna)

Den 30 april är sista tävlingsdagen.

Sista veckan!

"tag en paus —tag en Chessman"

AMERICAN BLEND
12 öre per styck
Tjugopaket 2:40

AKTIEBOLAGET SVENSKA TOBAKSMONOPOLET

AB Sverigekt, Nyköping LTS 364-3504-51

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.